

مهمترین جنبه عضویت ایران در سازمان شانگهای چیست؟

عضویت ایران در سازمان شانگهای در جنبه های مختلف حائز اهمیت و قابل بررسی است.

آران نیوز: اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در چهارم ژوئیه در دهلی نو آغاز شد. این اجلاس نتیجه اصلی تکمیل کلیه مراحل اسنادی و رویه ای برای پذیرش ایران در صفوف سازمان خواهد بود. قابل ذکر است که ایران در روز استقلال آمریکا به عضویت کامل سازمان همکاری شانگهای در خواهد آمد.

اسپوتنیک در این خصوص با شعیب بهمن، دکترای علوم سیاسی به گفتگو نشست. اسپوتنیک: آیا این پیام سیاسی خاصی برای ایالات متحده در پس زمینه یک مقابله 40 ساله دربردارد؟ این گام برای ایران و خود سازمان همکاری شانگهای در سیاست جهانی چه معنایی دارد؟ آیا ایران آماده ادامه ادغام فعال در سازمان های مختلف است؟ بهمن: عضویت ایران در سازمان شانگهای در جنبه های مختلف حائز اهمیت و قابل بررسی است. مهمترین جنبه ای که می شود به آن اشاره کرد، مسائل سیاسی و بین المللی است، اگرچه سازمان شانگهای یک سازمان با رویکرد چند جانبه گرا است و در حوزه مختلف اقتصادی و اجتماعی تلاش کرده، اما آن چیزی که در بحث عضویت دائم ایران در این سازمان مطرح است، مسئله تاثیرات بین المللی این عضویت و جهت گیری آینده سازمان همکاری شانگهای خواهد بود که می تواند حاوی پیام های سیاسی مهمی برای کشورهای غربی، به ویژه آمریکا باشد.

معمولا از سازمان همکاری شانگهای به عنوان ناتوی شرق یاد می شود و استفاده از این لفظ نشان می دهد که چقدر حساسیت ها روی این سازمان و همکاری هایی که بین اعضای آن شکل می گیرد، بالاست. اگرچه خود سازمان شانگهای خیلی تمایل ندارد که به اینچنین عناوینی شناخته شود. اما یک واقعیت است که ظرفیت ها و توانمندی های اعضای حاضر در این سازمان بسیار بالا است و با پیوستن ایران به سازمان شانگهای این توانمندی ها افزایش می یابد، بنابراین خواه ناخواه توصیه سازمان شانگهای و مشارکت ایران در این سازمان می تواند تاثیرات جدی را بر عرصه سیاست بین الملل و نحوه تامل یا مواجهه با کشورهای غربی، بویژه آمریکا داشته باشد و در سیاست جهانی هم عنصر تاثیر گذار بشمار بیاید.

در عین حال قطعا پیوستن ایران به این سازمان پیش زمینه ای برای همکاری های گسترده تر بین طرفهای مختلف باشد، این همکاری می تواند به شکل دو جانبه در تعاملات مختلف فرهنگی، اقتصادی، امنیتی و سیاسی بین ایران و سایر کشورهای عضو دنبال شود و می تواند در قالب خود سازمان شانگهای در یک چارچوب سازمان یافته به صورت گروهی توسط تمامی کشورها دنبال شود. از طرف دیگر عضویت ایران می تواند پیش زمینه ای برای عضویت ایران در سایر نهادها و سازمان های منطقه ای و بین المللی باشد.

اسپوتنیک: آیا می توان قضاوت کرد که اکنون نزدیکی و همکاری همه جانبه با ایران به عنوان یک بازیگر قوی در منطقه در دستور کار بسیاری از کشورها و اتحادیه ها قرار دارد؟

بهمن: به طور کلی عضویت در ائتلاف ها، اتحاد ها، نهادها و سازمان های منطقه ای و بین المللی برای کشورهای عضو همواره حاوی قدرت بوده، یعنی باعث توانمندتر شدن دولت ها بوده و قاعدتا عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای هم می تواند موقعیت و جایگاه ایران را در سطوح منطقه ای و بین المللی تقویت کند، چون ایران وارد سازمانی شده است که اعضای تلاش می کنند حداکثر همگرایی را در مورد مسائل مختلف داشته باشند، بنابراین چنین عضویتی قطعا می تواند به نفع ایران باشد و موقعیت و سیاست خارجی ایران را در عرصه تحولات منطقه ای و بین المللی ارتقا ببخشد.

سازمان همکاری شانگهای یک سازمان بین المللی است که در سال ۲۰۰۱ تأسیس شد. این سازمان شامل کشورهای هند، قزاقستان، چین، قرقیزستان، روسیه، ایران، تاجیکستان، پاکستان و ازبکستان است. کشورهای ناظر - عبارتند از افغانستان، بلاروس و مغولستان کشورهای شریک - آذربایجان، ارمنستان، کامبوج، نپال، امارات، ترکیه و سریلانکا در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای در شهر دوشنبه در سپتامبر ۲۰۲۱ روند پذیرش ایران در سازمان همکاری شانگهای آغاز شد و در اجلاس

سمرقند در سپتامبر ۲۰۲۲ سندی مبنی بر آغاز روند پذیرش بلاروس به عضویت سازمان همکاری شانگهای به تصویب رسید.